

Telegraful

Organ național-bisericesc

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un și petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatal cuvenit

Donamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Improprietărire, apoi deposedare

Bisericile noastre, din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, au avut înainte de reforma agrară proprietăți agricole și păduri în extensiune totală de 20.060 iugăre catastrale 1180 stânjini. (Cel mai bogat protopopiat era al Brașovului, cu rotund 6400 iugăre, cel mai sărac era al Jiului, cu 44 iugăre).

Din acele averi, ale bisericii noastre, s'au expropriat prin reforma agrară proprietăți în extensiune de 8775 iugăre 1067 st.; ear, față de aceste exproprieri, bisericile noastre au primit prin reforma agrară pământ nou în extensiune de 5498 iugăre 811 st. (In fruntea parohiilor improprietărite cu pământ stau cele din protopopiatul Sighișoarei, cu rotund 587 iugăre; mai puțin au primit parohiile din protopopiatul Zarandului, rotund 28 iugăre; ear cele din al Jiului n'au primit nimic).

Adaogând, la proprietățile rămase neexpropriate bisericilor, pământul primit prin reforma agrară, rezultă că aceste biserici

au astăzi în total pământ în extensiune de 16.839 iugăre 275 st. (Cel mai bogat protopopiat e al Brașovului, cu rotund 1446 iugăre — față de 6400! înainte de reformă, — ear cel mai sărac al Jiului, cu cele 44 iugăre pomenite).

După destinațiune, acest pământ se clasifică în: sesiuni parohiale 5992 iugăre 454 st., — ear restul: pentru sesiuni cantonale, și pentru alte trebuințe bisericesti și culturale.

Făcând bilanțul situației de astăzi a proprietăților de pământ ale bisericilor noastre, constatăm un deficit de 3277 iugăre 256 st. față de situația dinainte de reforma agrară.

Este adevărat că, având în vedere interesele fiecărei biserici în parte, deficitul amintit se compensează în parte prin o repartizare mai justă a pământului, luându-se pământ dela bisericile care aveau relativ mai mult și dându-se celor care aveau prea puțin sau n'aveau de loc.

Sub acest raport se poate zice că și bisericile noastre s'au împărțit de actul de dreptate socială săvârșită de statul român prin reforma agrară, — deși nu în măsura, în care li s'ar fi cuvenit și s'ar fi așteptat.

Sub raportul sesiunilor parohiale, însemnăm că din 698 pa-

rohii ale Arhidiecezei n'au avut de loc sesiuni înainte de reforma agrară 182 parohii, din care au primit prin reformă astfel de sesiuni 56 parohii; din 283 filii n'au avut înainte de reforma agrară sesiuni parohiale 115 filii, din care au primit prin această reformă sesiuni parohiale 45 filii. Sesiuni parohiale complete, de câte 32 iugăre, au avut înainte de reformă 5 parohii, după reformă 38 parohii.

Din datele puține, înșirate mai sus, rezultă că situația creată bisericilor noastre prin reforma agrară nu era tocmai satisfăcătoare, — cu drept cuvânt s'a așteptat ca acest sfânt așezământ să fie împărțit în măsură mai largă și mai dreaptă de binefacerile reformei agrare...

Ce se întâmplă însă? Lucru greu de crezut, și totuș dureros de adevărat:

În anul 1929 se pornește, ca din senin, prigoană împotriva parohiilor noastre din Arhidieceză, pentru a li se lua pământul cu care, prin aplicarea reformei agrare, fuseseră improprietărite în anii premergători.

Opera deposedării bisericilor, din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, a bătuit amarnic mai ales în ju-

dețele Hunedoara și Târnava mare. S'au deposedat acolo 19 biserici de pământul lor, în suprafață totală de peste 264 iugăre catastrale.

O parte din aceste deposedări au urmat la ordinul dat de Casa centrală a improprietării, Direcția funciară, va să zică din partea unei autorități care trebuia să vegheze ca drepturile legale ale bisericii să fie totdeauna respectate.

Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu a făcut pașii necesari la guvernul de atunci, cerând în mai multe rânduri să se ia măsurile cuvenite, ca bisericile noastre să fie repuse în drepturile lor, restituindu-li-se pământul legal, de care prin abuz au fost deposedate.

Cu această ocazie s'a constatat cu câtă ușurință și cu câtă lipsă de muștrare a cugetului au procedat organele agrare în 1929 la deposedarea ilegală a bisericilor ortodoxe de pământul cu care au fost improprietărite conform legii.

Organele bisericesti au dat expresie îndreptățitei mâhniri văzând că se tolerează de către factorii cu răspundere, ca aceste biserici să fie atât de mașter tratate.

FOIȘOARA

Pentru pacea lumii

II

— Există o comunitate europeană?

Pe lângă toate deosebirile, politice și economice, Europa formează, din mai multe puncte de vedere, o comunitate:

Europa constituie o comunitate de cultură.

Ea constituie o comunitate de viață; ea este fondată pe monogamie și familie, pe proprietate privată, are aceleași moravuri, aceleași sărbători, aceeași religie creștină, aceleași tradiții, aceleași concepții de cinste și morală, aceleași prejudecăți.

Numai deosebirea de limbi și lipsa de cunoștință reciprocă mai împiedică pe cea mai mare parte dintre

europeni să-și dea seamă despre această realitate.

Nici un popor al Europei n'ar putea supraviețui dispariției, ruina sau anarhia poporului vecin fără a încerca el însuși mari daune. Fiecare popor european câștigă din avântul economic al vecinului său.

Europa constituie o comunitate economică, așezată pe baze geografice și climatice.

Europa e comunitate de sânge: există o rasă europeană. Această rasă rezultă din munca de contopire a nenumăratelor răsboaie, cuceriri și exoduri de popoare.

Europa este o comunitate din punct de vedere istoric; Europa romană, Europa carolingiană, Europa papală, Europa lui Napoleon au fost unități politice. Întoarcerea la creștinism, marile năvăliri, arta gotică, cavalerismul, cruciadele, umanismul renașterii, progresul ideilor și roman-

tismul, naționalismul, democrația și socialismul, au fost comune întregii Europe.

Toate aceste transformări, toate aceste mișcări au atins toată Europa, fără considerare la obstacolul frontierelor și limbilor. Ele au făcut din sufletul european ceea-ce este el astăzi.

Ele au făcut din Europa o națiune fără conștiință de sine, o ramură particulară a umanității, o mare familie de popoare.

— Gruparea Europei amenință oare ideile naționale?

Panuropa este posibilă numai în formă de Comunitate liberă de națiuni având toate aceleași drepturi.

Ea nu se opune nici unui ideal național, ci îngăduie realizarea fiecăruia. Măreția culturii europene și superioritatea Europei izvorește din împărțirea sa în națiuni, din tradițiile sale naționale. Celce ar vrea să înălțare acești germeni de esență na-

țională, n'ar face operă de constructor, ci de distrugător al Europei.

Europa este patria noastră mamă. Precum iubirea de mamă nu lovește iubirea de tată, tot așa iubirea pentru Europa nu micșorează iubirea pentru patriile naționale.

Cu cât omul adâncește mai mult cultura sa națională, cu atât înțelege mai lămurit cât datorește națiunilor străine această cultură.

Șovinismul național care, îndrăgostit de națiunea sa, n'are decât ură și dispreț pentru națiunile străine, este întreținut de oamenii semi-culturi. Nici omul simplu, nici omul cu adevărat instruit nu sânt șoviniști; unul pentru că nu participă la cultura țării sale și astfel n'o poate iubi, celălalt pentru că cunoaște și culturile străine și le stimează.

Omul cu jumătate de cultură cunoaște punctele culminante ale istoriei și literaturii sale naționale, concepțiile

S'a întâmplat că una dintre bisericile noastre, (din Orăștie), a fost depozitată chiar de pământul ei propriu, care nu era de rezervă de stat; acestei biserici i s'a lăsat, prin reforma agrară, pământ din *pământul ei propriu* stăpânit cu drept de proprietate înainte de reforma agrară și cumpărat de mult și cu bani greu muncii: astăzi parohia dela Orăștie nu mai are sesiunea ei parohială. Nedreptăți mai vădită nu se poate închipui!

Arhiepiscopia noastră a intervenit la Președinția consiliului de miniștri și la Ministerul agriculturii, arătând preciz *nouăsprezece* cazuri de depozitare. Ministerul agriculturii și domeniilor (cu adresa Nr. 104.702/1930) răspunde — cum s'ar zice — în doi peri, și din cele 19 cazuri amintește numai șapte, zicând de pildă la cazul depozitării bisericii noastre din comuna Santa Maria, din județul Hunedoara, că depozitarea s'a făcut «pentru că pământul să se vândă locuitorului Decas Teodor» de confesiune romano-catolic, ear la cazul depozitării bisericii noastre din comuna Calbor, din județul Făgăraș, că depozitarea s'a făcut pentru că pământul să se vândă locuitorului V. Fărcaș, care este *unit* de confesiune și cumnat cu protopopul unit Brumboiu.

S'a dat răspuns Ministerului, că asemenea «motivare» constituie jignire adusă bisericii noastre, și s'a dat expresie îndreptăței noastre mahniri pentru tratamentul de care sântem făcuți părtași.

Răspuns ministerial n'a mai sosit. —

Guvernul dlui Prof. N. Iorga se numește guvernul muncii și al dreptății. Avem convingerea, că numirea aceasta va fi tradusă în fapt și față de *biserica noastră ortodoxă*.

În situația grea în care se află această biserică, noul guvern nu poate sta nepăsător, când corporațiile ei își ridică glasul și cer ca cel puțin o

parte din nedreptățile trecutului vijelios să fie reparate; ear îmbunătățirile, de obicei modeste, aduse de reforma agrară, să fie aplicate exact, ear nu zădărnice de chemați și nechemați, cari nu s'au sfiit să micșoreze biserica ortodoxă și mai mult în puținătatea averii sale materiale.

Restabilirea dreptății pentru toți, în interesul armoniei obștești, nu va fi sarcină prea grea pentru un guvern, care se prezintă înzestrat cu priceperea și cu bunăvoința și cu puterea de-a o înfăptui.

M. Sa Regele la Academia Română

Academia Română a ținut luni la ora 4 d. a. o ședință solemnă prezidată de M. Sa Regele Carol II-lea. A fost cea dintâi întrunire a academicienilor ținută sub președinția actualului Suveran.

Dl Balș, în numele Academiei adresându-se Suveranului, spune că această instituție se simte fericită de a primi pe Protectorul și Președintele ei de onoare, pe Regele românilor și de a-l putea zice: «Măria Ta, Bine ai venit».

În discursul său, M. Sa Regele răspunde:

Frumoasă și nobilă misiune are Academia Română în dezvoltarea patriei, mai ales în zilele acestea când materialismul cel mai acut domină omenirea...

Țara aceasta atât de bogată în resurse naționale ale solului trebuie de azi înainte să desvolte și mai mult bogățiile ei culturale și sufletești. În această operă de progres, societatea domniilor voastre are rolul de căpetenie.

Aici sânt întruniți atâtea oameni de inimă, cari au avut și au responsabilitatea conducerii treburilor obștești, încât am cea mai desăvârșită încredere, că ceea ce trebuie înfăptuit, se va înfăptui. Domniile voastre reprezentați tot ce mintea românească a produs mai ales, și deci rolul de a îndruma noi înfăptuiri vă revine vouă...

Vizitând cea frumoasă realizare a colegului Nicolae Iorga, care este universitatea de vară dela Vălenii de Munte, am exprimat hotărârea Mea de a deveni un Voevod al culturii. Năzuința Mea cea mai mare este de a duce cu toată energia lupta, pentru ca acest scop să se îndeplinească cât mai desăvârșit.

Pășind pe acest drum, nu fac decât a urma calea ce Mi-a fost arătată de străluciții Mei înaintași, Regele Carol și Ferdinand cel loial. Păstrând pilda lor, Academia Română poate totdeauna să se bizue pe tot sprijinul celui vol da ca rege și ca iubitor al culturii românești.

Dorind a urma vechea dătină românească de a nu intra întâia oară într-o casă cu mâinile goale, am hotărât cu prilejul primei mele vizite făcute ca Rege, acestei instituții, să institui 2 premii, unul de 100.000 lei pentru o ediție critică a Letopiseșilor și al 2-lea de 400.000 pentru un scop ce rămâne să se hotărească cu Domniile voastre.

Urez Academiei Române muncă rodnică și îndeplinirea desăvârșită a frumosului său rol în organizarea României Mari.

Au luat apoi cuvântul dnii profesori Țițica, S. Pușcariu și N. Iorga. Adresându-se Maiestății Sale, dl N. Iorga face comunicarea dsale asupra învățatului și înțeleptului negustor brașovean, Nicola Nicolau, din prima jumătate a secolului al 19-lea.

Dl profesor N. Iorga, arată că printr-o împrejurare se găsește în posesia cărțului de casă, scrisă de negustorul brașovean pela 1850, și de unde se desprinde, alături de socoteli, un rar simț de omenie, o ideală grijă și dragoste de familie și mai ales acel înalt fond moral de cinste și dreptate care constituia principiul de viață al vechei negustorimii românești.

El este acela care a tradus din grecește și a tipărit pe socoteala sa la 1814 «Geografia sau scrierea pământului».

Tot acest mecenat ardelean a tipărit și alte lucrări folositoare neamului pe care le-a răspândit dincolo și dincoace de Carpați.

El apare și ca un factor însemnat al unității românești pe terenul economic.

Angliei și a Franței, care de asemenea fuseseră dușmane ereditare seculare.

Comunitatea europeană de interes va avea drept urmare stângerea urelor moștenite europene.

— *Frontierele* de astăzi ale țării lor nu vor mai avea, în Paneuropa, semnificația actuală, ele se vor reduce la rangul de frontiere administrative, adică ele pierd:

importanța lor *politică*, prin crearea confederației statelor europene;

importanța *economică*, prin înființarea uniunii vamale europene;

importanța *militară*, prin crearea unui sistem european de pact și de siguranță;

importanța lor *națională*, prin protejarea minorităților naționale.

— Protecția minorităților naționale:

Protecția minorităților naționale sau religioase este unul din scopurile fundamentale ale Paneuropei,

In zorile nădejdilor de mai bine

În numerele precedente (ca și în cel de astăzi. Red.) ale acestui organ de publicitate bisericesc, s'a scos la iveală felul tratamentului, de care a fost împărțită biserica noastră ortodoxă ardeleană din partea tuturor guvernelor ce s'au succedat dela Consiliul dirigent începând și până astăzi.

În decursul guvernării din urmă național-țărănistă, biserica aceasta a fost de dreptul sacrificată intereselor celorlalte culte, așa încât uneori ni se părea că sântem mânăți spre timpul de tristă amintire al episcopilor Gheleon Nichitici și Vasile Moga, cu ortodoxia abia tolerată în stat și nevrednică de egală îndreptățire cu așa zisele culte «recunoscute».

În timpul cărmuirii Consiliului dirigent, în Ardeal mai toate posturile de conducere în învățământ, administrație, finanțe, poștă, căi ferate, fuseseră împănate cu slujbași cari nu erau ortodocși; ear după zece ani de opoziție aceiași cărmuitori desființează posturi centrale bisericești, ortodoxe, prin reduceri bugetare, cu împărțiri nedrepte de salarii și prin încălcări de legi și statute, punând astfel biserica noastră într-o situație ce poate duce la desorganizarea serviciilor sale indispensabile.

Așa, pentru arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu precum și episcopii noastre fostul guvern le acordă abia trei consilieri, — episcopatelor unite și catolice însă, cu credincioși mai puțini, li se lasă 6—10 consilieri, susținuți din bugetul statului cu salarii *mărite* față de consilierii ortodocși...

Etă că astfel, din biserică «dominantă» ajungem a fi de fapt biserică «dominată» de neortodocși.

Astăzi naia bisericii noastre, neînfrântă de valurile dușmănoase, plutește în zorile unor nădejdi de mai bine. Din voința Maiestății Sale Regelui, la cârma țării avem bărbați de seamă, în frunte cu purtătorul steagului de biruință al culturii și mândriei românești... Deviza este azi: *muncă cinstită și dreptate pentru toți*.

Dela actualul guvern nu cerem favoruri. Ne identificăm, întru toate, cu greutățile financiare ale statului, format în majoritate zdrobitoare de filii bisericii noastre ortodoxe. Greutățile statului constituie greutățile noastre. —

Doleanțele bisericii ortodoxe sânt expuse de adunările eparhiale și de cei mai de seamă reprezentanți ai clerului și poporului nostru. Ele se resumă în următoarele:

Problema egalității drepturilor pentru minoritățile naționale se poate deslega. Deosebitele state au rezolvit-o în felurite forme: Elveția, Estonia, Finlanda, Uniunea sovietică, Canada, Africa de sud slujesc ca exemple. Europa ar putea rezolvi chestiunea aceasta, dar numai în cadrul Paneuropei, căci problemele naționale au luat, în Asia și America, forme profund deosebite de problema minorităților europene.

Așa, problema minorităților nu este problemă universală, ci europeană.

Dar, protecția minorităților nu va putea fi asigurată, — de grija conservării personale, — cât timp pericolul unui război va pluti d'asupra Europei. Desnaționalizarea minorităților dela frontierele statelor este o măsură nu numai politică, ci și *strategică*.

Etă de ce, minoritățile nu vor

politicianilor săi naționali, opera săvârșită de propria sa nație. Dar nu cunoaște nici spiritele mari, nici conducătorii mari, nici actele și lucrările mari ale popoarelor vecine; nu cunoaște concepțiile lor politice, pe care le vede numai în oglinda schimonositoare a urei.

Pricepând și stimând popoarele străine, înțelegi și propria ta cultură. Sentimentul național și sentimentul european nu sânt protivnice, decât pentru omul de jumătate cultivat: pentru cel adevărat cultivat, aceste sentimente se completează.

Culturile naționale, concepțiile ideale și tradițiile naționale vor fi mai bine ocrotite sub scutul unei Europe unite, decât într-o Europă divizată.

— Paneuropa este posibilă numai pe baza egalității de drepturi pentru fiecare națiune.

Orce încercare a unui stat european de a-și însuși eghemonia Eu-

ropei ar avea de urmare neapărată gruparea celorlalte state europene contra pericolului, aducând după sine astfel disolvarea Paneuropei.

Napoleon a încercat mai în urmă să statornicească predominarea unei națiuni asupra celorlalte. Încercarea, pe lângă tot geniul lui Napoleon, n'a izbutit, din cauză că și celelalte popoare europene iubeau libertatea și se mândreau cu naționalismul lor.

Din acele vremuri s'a redus, în toate privințele, posibilitatea unei eghemonii a Europei.

— Întreaga istorie universală ne învață, că nu există *ure moștenite între popoare*: dușmanii de ieri sânt aliații de astăzi, și întors; prietenii și vrăjmașii naționale sânt nestatornice și determinate prin interese comune sau contrare.

În marele război din urmă, *Prusia* și *Austria*, odată dușmane, erau strâns unite pentru a lupta contra

1. Să se reînființeze *ministerul cultelor* și să reorganizeze pe bază de ordine legală, ca pe viitor biserica ortodoxă să nu mai fie supusă unui subsecretar cu năzuințe de favoritism pentru unii, și desconsiderare pentru alții;

2. Să se reînființeze posturile suprimate ale consilierilor eparhiali și ale funcționarilor indispensabili centrelor episcopale, pentru susținerea organismului intern bisericesc;

3. Să înceteze nedreptatea săvârșită la retribuirea acestor consilieri, precum și anomaliiile cu diurnele protopopilor;

4. Să se facă revizuirea slujbașilor tuturor cultelor după eparhii, împărțindu-se posturile în proporția numărului credincioșilor;

5. Să se desființeze privilegiile, acordate cultelor de guvernele ungare, și bugetul statului să nu favorizeze pe un cult față de celalalt.

Aceste doleanțe ale bisericii noastre să fie înfăptuite în spiritul dreptății, și atunci guvernul va bine-merita de recunoștința românilor ortodocși de pe întreg teritoriul țării; ear cler și popor vor aduce prinos de mulțumită că în sfârșit a venit lumina și a împrăștiat întunecul, înfronțind dreptatea față de legea credinței celor mai fideli cetățeni ai statului român. Pr. Iuliu Moldovan.

În călătorie de studii

De câteva zile a sosit în țară dnul ADOLF KELLER, profesor în Zürich și directorul Institutului social creștin din Geneva, în scopul de a studia relațiile dintre cultele din România. Numitul profesor e un luptător însușit al cooperării dintre bisericile creștine pe teren social și pentru alcătuirea unui front comun al tuturor creștinilor în contra propagandelor comuniste și revoluționare de azi. Autor distins al multor scrieri de propagandă creștină în limba germană, franceză și engleză, a participat la congresele internaționale religioase dela Stockholm, Lausanne, Praga, având pretutindenea un rol de frunte, grație culturii sale distinse și vrajei personalității sale meritoase. A vizitat, Mercuri, 27 Mai, venind din București, pe I. P. S. Mitropolit NICOLAE, cu care a discutat o seamă de chestiuni, care formează obiectul călătoriei sale de studii în țara noastră. — Dela Sibiu a plecat la Atena.

putea obține deplină lor libertate și aceleași drepturi, decât atunci când va dispărea pericolul unui război în Europa, — condiție ce nu se poate realiza decât prin Paneuropa.

— Europa cum ar putea dezarma?

Pentru înarmări, Europa risipește sume enorme, luate dela scopurile sale productive. Astăzi, la 12 ani după război, Europa are sub arme mai mulți soldați decât înainte de acel război.

În pactul Societății națiunilor, țările signatave s'au angajat să desarmeze, dar angajamentele nu s'au ținut.

Desarmarea se zădărnicește în urma desunirii europene. Statele limitrofe Rusiei nu vor putea desarma, de grija conservării personale, cât timp nu vor fi sigure de ajutorul Europei în caz de atac rusesc. Până la acel moment, dezarmarea lor ar fi egală cu sinuciderea.

INFORMAȚIUNI

Scoala noastră normală „A. Șaguna” din Sibiu își păstrează localul. La intervenția făcută de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, dnul ministru al armatei, prin adresa sa Nr. 5001 din 23 Mai 1931, a aprobat o prelungire de termen până la 23 April 1933 pentru ocuparea cazarmei Avram Iancu din Sibiu de către școala normală „Andrei Șaguna” din acest oraș.

Partide și organizații. Dacă țara simte mare lipsă de bani, în schimb este dăruită cu un respectabil număr de partide și organizații politice. Împărțite după felul cum cer voturi în actualele alegeri parlamentare, avem în binecuvântata noastră țară următoarele partide și organizații: 1. Uniunea națională, a guvernului; 2. Liberalii, șefia dlui Duca; 3. Liberalii, șefia dlui G. Brătianu; 4. Liberalii, organizația dlui Florescu; 5. Liberalii, org. dlui Valjan; 6. Național-țărăniștii; 7. Țărăniștii, dlui Dr. Lupu; 8. Țărăniștii, ai lui Stere; 9. Cuziștii, 10. Partidul poporului, șefia dlui Avelescu; 11. Socialiștii democrați; 12. Garda de fier; 13. Oastea Moldovenească; 14. Vlad Tepeș; 15. Partidul german; 16. Partidul unguresc; 17. Partidul național-evreesc; 18. Organizația contra cametei; 19. Partidul agrar; 20. Uniunea evreilor pământeni; 21. Comuniștii. O parte din aceste grupări merg singure în alegeri, altă parte în unire cu guvernul, sau în altă combinație.

Academia română, despre membrul său onorar D. Comșa, spune în raportul secretarului general, asupra lucrărilor din 1930—1931, următoarele: *Dimitrie Comșa* s'a stins din viață anul acesta, la 15 Februar, la vârsta înaintată de 85 ani, la Sibiu, unde a locuit și a lucrat, totdeauna bun, vesel și senin, întreaga lui viață. Ca profesor de agricultură la Seminarul Teologic, a propovăduit statornic principii sănătoase de economie și agricultură atât printre elevii săi, cât și printre sătenii plugari. Dar Comșa a avut, pe lângă această dragoste de îndrumare sănătoasă, o înțelegere fină a artei populare, pe care a așternut-o în minunatele sale albumuri, atât de prețuite, în vremea când au apărut, de Regele Carol I și Regina Elisabeta. Mai mult decât atât, ca român vrednic de neamul său, Comșa n'a lipsit din mijlocul tinerilor din jurul

ziarului *Tribuna*, spre a ține piept asupririlor, luându-și partea de temniță în procesul memorandumului. Numele lui Comșa va rămâne înscris în cartea de aur a luptătorilor pentru neam.

O circulară a ministerului de instrucțiune, către școalele secundare, cere supraveghere mai strictă a purtării extrașcolare a tinerimii. — O cooperare a profesorilor, a autorităților publice, și a părinților copiilor, va putea da rezultatele așteptate.

Nimerită propunere face ziarul clujan *Dramul nou*, când, prin scrisul dlui prof. S. Pușcariu, recomandă guvernului să voteze: o lege care să declare de criminal și să prevadă severe sancțiuni pentru oricine *însală statul*; a doua lege să pedepsească aspru primirea și darea *oreăruî bacșiș*; ear a treia lege să oblige pe orce *intervenționist* să se declare în scris răspunzător, din punct de vedere moral și material, pentru orce daună ar aduce-o protejatul său. — Aceste legi, bine aplicate, ar stărpî, sau cel puțin ar reduce, numărul relelor și păcatelor ce bântue în țară.

Între stațiunile balneare și climaterice, recunoscute oficial și pentru care direcția generală c. f. r. a acordat reducerea de 50 la sută pe timpul sezonului, este și *Sanatorul de la Schitul Păltiniș*, gara Sibiu.

Spre a produce o mărire a consumației, societatea suedeză a chibritelor va acorda cumpărătorilor de cutii de chibrite în pachete un rabat ce corespunde la o reducere a prețului unei cutii dela 3 lei la 2 și 50 bani. Tot odată societatea va pune în vânzare cutii mai mici, de 2 lei și de 1 leu bucata, conținând un număr corespunzător de chibrite, (câte anume?)

Pentru evitarea șgomotului în stații, direcția generală a căilor ferate a luat dispoziții care modifică semnalizarea plecării trenurilor. Plecarea trenurilor va fi anunțată călătorilor prin grai, de către șefii de tren. Momentul plecării trenului va fi semnalizat cu fluierul, de către impiegatul de serviciu și nu cu sirena locomotivei. Între ora 22—6 este interzis vânzătorilor ambulanți strigătul pe peron.

Sanatorul dela Schitul Păltiniș. Sanatorul se deschide la 1 Iulie și ține până la 30 Septembrie a. c. Este situat în mijlocul codrului de brad la 1400 m. altitudine, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, telefon, radio, tenis, baie etc. Este unul din cele mai splendide localități climate-

cruțe mari cheltueli, ci ea va contribui în mare măsură și la desîncordarea politice europene.

După 12 ani de neîzbândă, ea nu poate să fie înfăptuită, decât prin Paneuropa.

Știri din strălănatate. Anglia protestează prin parlament împotriva muncii forțate din Rusia. —

Un interesant congres internațional pentru studiul populației se va ține la Roma între 7—10 Septembrie 1931, sub președinția de onoare a dlui Mussolini.

Acest congres se va ocupa cu biologia și eugenica, cu antropologia și geografia, cu igiena și medicina, cu economia, cu sociologia, cu istoria etc.

Vor fi discutate 49 de chestiuni în legătură cu populația.

Va fi oprit a se discuta politică.

rice din țară, care poate rivaliza cu stațiunile climaterice din strălănatate. Prețuri convenabile. Informațiuni și prospecte se pot cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

ȘTIRI LOCALE

Ziua Mamei în Sibiu. În sala prefecturii județului se ține Duminecă, 31 Mai 1931 ziua I de Rusalii, festivalul organizat de «Societatea națională a femeilor ortodoxe», cu concursul școalelor, pentru a sărbători *Ziua Mamei*. Intrarea liberă. Inceputul la ora 11¹/₂.

CARTI ȘI REVISTE

Acțiunea catolică și ortodoxia activă, de *Dr. Grigorie Comșa*, Episcopul Aradului. Arad, 1931, pag. 56. Preț 15 Lei, Tipografia Eparhială. — Lucrarea aceasta a P. Sf. Episcop *Grigorie* al Aradului arată, că nu numai pe teren economic, social și politic este necesar ritmul cel nou, ci și pe terenul vieții religioase se impune acțiunea cu cele mai alese arme sufletești. Autorul, atent la mișcarea cea mai recentă din biserica apuseană, numită: «*Acțiunea Catolică*» arată că s'a ivit și în România sub titlul Asociației generale a românilor uniți. Față cu mișcarea de organizare a forțelor catolice, Prea Sfinția Sa preconizează fortificarea ortodoxiei prin organizarea tineretului ortodox pe întreaga țară, organizarea femeilor și bărbatilor, Oastea Domnului, misiuni religioase pentru popor, cursuri de catehizație, comitete pentru împăcarea credincioșilor, comitete misionare și case culturale. Cartea aceasta ieftină este o reală contribuție la organizarea apostolatului laic în biserică, și preoțimea va face mari servicii contribuind la răspândirea ei în cercurile intelectuale. Citind lucrarea, ori cine se poate convinge că ortodoxia trebuie să devină cât mai activă pentru fortificarea sufletului unitar al românismului.

Nr. 4251/1931.

1—3

Concurs

La Școala normală ortodoxă «A. Șaguna» din Sibiu sânt vacante pe 1 Septembrie 1931 următoarele catedre:

A) Secția de băeți

1. Limba română și latină 14 ore.
2. Limba franceză, 17 ore.
3. Istoria, 13 ore.
4. Geografia și dreptul, 14 ore.
5. Educația fizică, 15 ore.
6. Științele agricole și practica agricolă, 17 ore.
7. Violina, 9 ore.

B) Secția de rete

1. Limba română și limba franceză, 20 ore.
 2. Matematică și Științe fizico-chimice, 16 ore.
 3. Igienă, 3 ore.
 4. Țesut și sericicultură 8¹/₂ ore.
- Doritorii de a ocupa una din aceste catedre, vor înainta până la 1 Iulie c. Consiliului Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu, cereri pregătite conform legii învățământului secundar, cu acte originale despre pregătirea ce posed și cu dovadă, că sânt creștini ortodocși.

La catedrele dela secția de băeți, se va da preferință candidaților, cari au și pregătire teologică.

Sibiu, din ședința secției culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 20 Mai 1931.

Consiliul arhiepiscopesc

(22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Coveș, din protopopiatul Agnita, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.
2. Casă parohială cu toate dependențele în stare bună.
3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător și fânaș de cl. I. și în imediata apropiere de comună.
4. Dreptul pentru 4 vite în pășunea societății de pășunat.
5. Stola uzitată în tract.
6. Dela fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb, întrucât statul va socoti la venitele stolare a preotului și aceste ferdele.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți ca să-și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc și numai după încuviințarea acestuia se pot prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul și a cânta, predica și eventual a celebra în biserică.

Agnita, la 19 Martie 1931.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial din Coveș.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 161/931

(27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din Sibielul-nou, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotațiunei, de stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată, conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească, dela 108 familii cu 411 suflete pentru Șibeușul-nou.
3. Lemnele de foc uzitate, dela comună.
4. Locuință parohială nu este.
5. Sesiune parohială nu este, decât cimitirul de 1 jug. cu fânul și poamele de pe el.
6. Dela 108 familii, ferdela de bucate uzitate.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta Of. protopopesc ort. rom. în Orăștie până în termenul fixat. Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sârbătoare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Orăștie, 16 Mai 1931.

Consiliul parohial în înțelegere cu protopopiatul tractului.

Vasile Domșa
protopop

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 93/1931.

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhidiecezan Nr. 1927 din 9 Martie 1931 se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a Copsa mică, cu filia Proștea mare, din protopopiatul Mediaș, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. 3 1/2 jugăre pământ arător în materă și 5 jugăre fânaș în filie.
4. Câte 1 zi de lucru dela fiecare familie.
5. 2 sortii lemne de foc în pădurea comună.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții la acest post sânt invitați a-și înainta cererile cu documentele prescrise în termenul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Mediaș și a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul. Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial.

Mediaș, la 8 Aprilie 1931.

George Simplăceanu
adm. prot.

VIOLINE
Viole
Mandoline
Ghitare
Arcușe

Coarde de tot felul
Scaune pt. violine
Diapasoane
Surdine
Sacâz

Cutii pentru violine
Pupitre pentru note
etc.

se găsesc de vânzare
la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**,
cu prețurile cele mai
moderate.

Nr. 155/1931.

(29) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Sulighete, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Întregirea dotației dela stat.
2. Sesiune de 2 jugăre 800 st. □.
3. Birul parohial în bucate, de familie câte o măsură de 20 litre porumb sfărmat, dela 180 familii, din care 1/2 primesc cantorul și crâșnicul.
4. Venitele stolare, stabilite și aprobate uniform pentru toate parohiile protopopiatului.

Concurenții au să-și înainteze cererile în termenul dat subsemnatului oficiu protopopesc, și cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie și în biserică la sfânta liturgie.

Deva, la 19 Mai 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înțelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
adm. ppesc.

(28) 3—3

Reverenți preotești

După ultimele cerințe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria

(22) 2—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

In depozit: Ștofe și brăne în permanență

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 300.—, plus spese postale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înscrise cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale Testamentului nou

de

Arhiepiscopul-Mitropolit

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560.—, plus spese postale Lei 20.—

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA

profesor la Academia teologică

1. „Tatăl Nostru” 50 pag. Lei 15 (tâlcuire)
2. „Plângerile lui Ieremia”... Lei 25
3. „Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii” Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorie biblice ed. IX Lei 20

Istorie bisericești „ V „ 20

Catehism „ V „ 20

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese postale Lei 20.—